

Evropska nedelja testiranja na HIV i hepatitis, 22.–29. novembar 2019. godine

**EUROPEAN
TESTING
WEEK**
TEST.TREAT.PREVENT.
www.testingweek.eu

EuroTEST

Working together for integrated
testing and earlier care

U sklopu Evropske nedelje testiranja na HIV i hepatitis (ETW 2019) u cilju podizanja pozornosti o značaju blagovremenog dijagnostikovanja HIV infekcije i virusnih hepatitisa za različite ciljne populacije u **Zavodu za javno zdravlje Pirot** će se u periodu **od 22.11. do 30.12.2019.** u Centru za kontrolu i prevenciju bolesti u Savetovalištu za dobrovoljno, poverljivo savetovanje i testiranje sprovoditi akcija **dobrovoljnog, poverljivog ili anonimnog i besplatnog savetovanja i testiranja na HIV (DPST).**

Testiranje na HIV je poverljivo, anonimno i besplatno i nije potreban uput od lekara.

Testiranje na HIV je jednostavno, nije bolno i ne oduzima mnogo vremena, a rezultati se dobijaju brzo.

Jedino testiranjem uzorka krvi na HIV se može utvrditi da li je osoba inficirana HIV-om.

Testiranje se preporučuje:

- ponovno testiranje makar jednom godišnje osobama iz populacija pod povećanim rizikom, osobe sa dijagnostikovanim bolestima ili stanjima koja ukazuju na HIV infekciju, kao i osobe sa stanjima koja ukazuju na imunološki deficit.

- HIV negativnim osobama čiji je seksualni partner HIV pozitivan,

- **osobe sa rizičnim ponašanjem trebalo bi da se retestiraju na HIV i češće** (u povećanom riziku su osobe koje imaju analne seksualne odnose bez kondoma i osobe koje ne koriste sterilan pribor za injektiranje (ubrizgavanje) psihoaktivnih supstanci.

Jesenja Evropska nedelja testiranja na HIV i hepatitis obeležava se po sedmi put u periodu od 22. do 29. novembra. Evropsku nedelju testiranja na HIV i hepatitis koordinira *EuroTEST* (ranije *HIV in Europe*).

Pod ovogodišnjim sloganom „**Testiraj! Leči! Spreči!**” biće organizovane udružene akcije zdravstvenog i civilnog sektora. Cilj akcije je podizanje svesti kod što većeg broja ljudi o rizicima za inficiranje i o dobrobiti testiranja, kao i razumevanja da je dostupno uspešno lečenje, te da zato treba znati što ranije svoj HIV, HBV i HCV status.

HIV je i dalje veliki javnozdravstveni problem. Neprihvatljiva je činjenica da u Evropi od procenjenih 2,5 miliona osoba inficiranih HIV-om petina ne zna da je inficirana HIV-om, a da se čak polovina onih koji su inficirani HIV-om dijagnostikuje kasno, u trenutku kada im je imunološki sistem već značajno narušen, što uslovljava brojne zdravstvene komplikacije i lošiji odgovor na terapiju. Procene *UNAIDS* i SZO ukazuju da je krajem 2018. u Srbiji 3000 osoba živelo sa HIV-om, od kojih 400 osoba nije znalo da je inficirano HIV-om. Kod dve trećine osoba koje znaju svoj HIV status, HIV infekcija je dijagnostikovana kada im je imunološki sistem bio već značajno narušen, čak i kada nisu imali znake i simptome bolesti, a kada je rizik od obolevanja i umiranja od AIDS-a (sindroma stečenog imunološkog deficita) značajno veći. Što se ranije dijagnostikuje HIV infekcija i započne lečenje kombinacijom antiretrovirusnih lekova veće su šanse za dug, produktivan i kvalitetan život.

Prema procenama SZO u Evropi oko 15 miliona ljudi živi sa hroničnom hepatitis B virusnom infekcijom. Na osnovu procena SZO za 2015. godinu učestalost hronične hepatitis C virusne infekcije u svetu je bila 1%, pri čemu se najveća učestalost ove hronične infekcije registruje u oblasti istočnog Mediterana (2,3% populacije, tj. 15 miliona) i u Evropi (1,5% populacije, tj. 14 miliona). Hronična infekcija virusom hepatitisa B može dovesti do ozbiljnih komplikacija kao što su ciroza jetre i primarni karcinom jetre kod 20–30% pacijenata. Svake godine u Evropi 56.000 ljudi umre od posledica hroničnog hepatitisa B, a 112.500 ljudi umre od posledica nelečenog hroničnog hepatitisa C, odnosno primarnog karcinoma jetre ili ciroze.

Radi dostizanja *UNAIDS*-ovog cilja do 2020. godine u oblasti tretmana – da 90% osoba inficiranih HIV-om bude dijagnostikovano, da 90% dijagnostikovanih osoba bude na lečenju i da 90% osoba inficiranih HIV-om na lečenju ima nedetektibilnu količinu virusa u krvi, neophodno je povećati broj osoba koje znaju svoj HIV pozitivan status, što je prvi korak ka lečenju koje daje odlične rezultate.

Napredak u razvoju terapije tokom prethodnih 30 godina preobratio je dijagnozu HIV infekcije od osude na smrt u podnošljivo hronično zdravstveno stanje. Većina osoba inficiranih HIV-om može da ima dug i kvalitetan život ukoliko im se HIV infekcija rano dijagnostikuje i redovno koriste propisanu antiretrovirusnu terapiju.

Aktivnosti u Pirotu

Pored testiranja na HIV, Hepatite B i C, u okviru obeležavanja 1.decembra, Svetskog dana borbe protiv Side, Zavod za javno zdravlje Pirot organizuje radionice za učenike srednjih škola po tipu vršnjačke edukacije kako bi svoje znanje o prevenciji ove zarazne bolesti preneli svojim drugarima (ostalim učenicima) u školi.

Uz interaktivan rad, projekciju edukativnog filma i distribuciju zdravstveno vaspitnog materijala, učenici stiču osnovna znanja o uzročniku ove bolesti, putevima prenošenja i načinu zaštite, uz isticanje da su znanje i zdravo ponašanje preduslov u prevenciji HIV infekcije i SIDE.

Planirana su takođe i predavanja za učenike VIII razreda osnovnih škola, niz radio i TV emisija kao i lokalna manifestacija u gradu.